

משנה שבת פרק כא

Mishnah Shabbat, chapter 21

(1) A man may pick up his son [in a private domain such as his house, even though] he has a stone in his hand [and is, in effect, moving the stone which is *muktzah*. However, had there been a coin in his hand, this would be prohibited lest the child drop the coin and the father automatically pick it up] or [one may pick up] a basket [containing fruit that would spoil if dumped on the ground] with a stone in it (see Tosfot Yom Tov and Rambam Hilchot Shabbat 25:16); and defiled *terumah* may [only] be handled [when they are] together with pure [*terumah*] or with *hullin*. [If *terumah* fell into other produce the admixture is all treated as *terumah* and may only be eaten by a priest, except where one part *terumah* got mixed into a hundred parts produce of *hullin*. It then becomes neutralized and may be eaten after one part is removed and later given to the priest (see Terumot 4:7, Hok vol. 9 pg. 280).] Rabbi Yehudah says; One may also remove the [one part] admixture [of *terumah* in *hullin*] when one [part is neutralized] in one hundred [parts. Rabbi Yehudah maintains that we view distinctly the extra part to be removed and therefore, it is not considered as fixing the produce on the Sabbath; the *Tanna Kamma* argues and maintains that it is considered fixing and is thus prohibited; the *halahah* follows this view].

(2) If a stone [which is *muktzah*] is on the mouth of a barrel [of wine, which one wants to drink], he may tilt it on its side [thereby moving the *muktzah* indirectly]

רבנו עובדיה מברטנורא

א נוטל אדם את בנו. בחצר: והאבן בידו. ולא אמרינן דמטלטל לאבן: כלכלה. סל: והאבן בתוכה. והוא שיהיו פירות בסל, שאם אין בו פירות נעשה בסיס לדבר האסור ואסור לטלטלו. וצריך נמי שיהיו בתוכו פירות שאם ישליכם בארץ ימאסו, כגון תותים וענבים וכיוצא בהם, אבל אם היו בו פירות כגון אגוזים ושקדים, מנער את הפירות והן נופלים. ופירות הנמאסים נמי כגון תותים וענבים אם אפשר לסלקם לצדי הכלכלה ולנער האבן לבדה ולהשליכה, אסור לטלטלה עם האבן. ומתניתין איירי כגון שנפחת מצדי הכלכלה או שוליה והאבן דופן לה שאי אפשר להשתמש בכלכלה בלא האבן: תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין. אגב הטהורה ואגב החולין, אבל טמאה באנפי נפשה לאו בת טלטול היא: אף מעלין את המדומע באחד ומאה. סאה של תרומה שנפלה במאה סאים של חולין, מותר להעלות לסאה של תרומה מהן בשבת ויהיו כולן חולין ומותרים לזרים, ולא אמרינן מתקן הוא, דתרומה שנפלה בחולין חשבינן לה כאילו מונחת לבדה ואינה מעורבת, וכשעולה באחד ומאה התרומה עצמה שנפלה עולה, הילכך לאו מתקן הוא. ואין הלכה כרבי יהודה: **ב** מטה

so that it falls off. If it [the barrel] is [standing] among [other] barrels [and he fears that the stone may fall on another barrel, and break it], he lifts it out [from among the other barrels and then] tilts it on its side so that it falls off. If money is lying on a pillow [and he needs the pillow; if he needed the area underneath the pillow he would be allowed to lift the whole], one shakes the pillow so that it falls off [this is referring to the case where one accidentally left the money on the pillow before the Sabbath; however, if he placed it intentionally on the pillow, the pillow becomes a *basis ledavar assur* — a base for something prohibited and thus becomes *muktzah* in its own right]. If there is waste upon it, one wipes it off with a rag [but one may not pour water over it since soaking cloth is considered as if washing it, which is prohibited]; if it was made of leather [which does not absorb], water is poured over it until it disappears [scrubbing, however, is not permitted even on a leather pillow].

(3) The School of Shammai [the Gemara reverses the order to the School of Hillel] says; One may remove bones and [nut] shells from the table [since the bones are edible for dogs and the shells for cattle, they are therefore not *muktzah*]; but the School of Hillel [according to the reversed order this should read, the School of Shammai] rule; One lifts the whole table board and shakes it [since the table board is considered a vessel and is not *muktzah*; however, the bones or shells themselves, are indeed *muktzah*. Since they didn't exist in their

רבנו עובדיה מברטנורא

על צדה. מטה החבית על צדה אם צריך לטול מן היין והאבן נופלת, ולא יטול אותה בידיים: **היתה בין החביות.** ומתירה שלא תפול האבן על החביות ותשברם, מגביה לחבית כולה ומסלקה מבין החביות ושם מטה אותה על צדה: **נוער את הכר והן נופלות.** כשהוא צריך לבר ואינו צריך למקום הכר. אבל אם צריך למקומו, מגביה הכר עם המעות שעליו. ולא אמרן אלא כששכח המעות על הכר מערב שבת, אבל הניחן שם במתכוין נעשה הכר בסיס לדבר האסור ואסור לטלטלו ולא לנער המעות שעליו: **לשלשת.** דבר של טנוף כגון רוק או רעי או צואה: **מקנחה בסמרטוט.** ולא יתן עליה מים, דסתם כר של בגד הוא ובגד שרייתו במים זהו כבוסו: **היתה על כר של עור.** דלאו בר כבוס הוא: **נותן עליה מים עד שתכלה.** ותלך הלשלת. אבל כבוס ממש לא, דהואיל וסתם כרים וכסתות רכים ניגהו שייך בהו כבוס בעורות רכים. ומיהו שרייתן לא זהו כבוסן: **ג בית שמאי אומרים מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין.** בגמרא קאמר שאין אנו סומכין על משנתנו כמות שהיא שנייה, אלא מוחלפת השיטה. שבית הלל אומרים מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין,

present state before the Sabbath they are considered *nolad* — just having been born and are *muktzah*. One may remove crumbs from the table [even if] less than the size of an olive and the pods of peas and lentils, because they are [useful as] food for animals [and

not *muktzah*]. [Regarding the usage of] a sponge [to wipe off the table]; if it has a leather handle [so that by handling it he will not necessarily squeeze water out of it], one may wipe [the table] with it; if not [and one would definitely squeeze out the water], one may not wipe [the table] with it. [The Sages maintain that when dry]; in either case, it [whether or not it has a leather handle] may be handled on the Sabbath [since it is definitely a vessel and not *muktzah*] and [even so] it is not susceptible to defilement [since it is not a vessel of wood, garment, sack or a metal utensil (see Numbers 31:20-22)].

רבנו עובדיה מברטנורא

ובית שמאי אומרים מסלק את הטבלא, שיש עליה תורת כלי, אבל לא יטלטל העצמות והקליפין בידיהם, דבית הלל כרבי שמעון ובית שמאי כרבי יהודה. ומיהו לא שרו בית הלל אלא בעצמות וקליפין דחזו למאכל בהמה אע"ג דלא חזו למאכל אדם, אבל אי לא חזו אף למאכל בהמה מודו בית הלל דאסורים לטלטל, דבכהאי גוונא אפילו רבי שמעון מודה: **מעבירין מעל השלחן פרוורין פחות מכזית**. אפילו פחות מכזית, וטעמא כדמפרש שהן ראוין למאכל בהמה: **ושער של פולין**. שרביטים שהקטנית גדל בהן; **עור בית אחיזה**. בית אחיזה של עור שיאחזנו בו: **אין מקנחין בו**. שכשאוהו נסחט בין אצבעותיו, והוי פסיק רישיה ולא ימות, דמודה ביה רבי שמעון: **בין כך ובין כך**. בין יש לו בית אחיזה בין אין לו בית אחיזה: **ניטל בשבת**. כשהוא נגוב: **ואינו מקבל טומאה**. דאינו לא כלי עץ ולא בגד ולא שק ולא מתכת:

מעבירין מעל השלחן פרוורין פחות מכזית ושער של אפונין ושער של עדשים, מפני שהוא מאכל בהמה. ספוג, אם יש לו עור בית אחיזה, מקנחין בו, ואם לאו, אין מקנחין בו. (וחכמים אומרים) בין כך ובין כך, נטל בשבת, ואינו מקבל טומאה: